

Förvaltning/bolag: Demokrati och medborgarservice

					Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -är per år eller totalt för hela perioden och -ryms inom budgetram, -ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -inte ryms inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktiv part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?			

3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet. Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimattedialog (fysisk eller digital) skapas.	X	Demokrati och medborgarservice bygger infrastrukturen för demokrati för staden vilket innefattar metoder och verktyg för delaktighet i olika frågor, vilket också kan användas för dialog om klimatåtgärder. Ett exempel är ett nytt flyttbart mötesplatskoncept – som gör sitt första nedslag på Frihamnsdagarna 2023. Det är tänkt som en mötesarena för dialog för att ge möjligheter till både planerade och spontana samtal och möten. Aktörer inom olika teman bjuds in för att hålla dialoger, sprida kunskap, nå fram till intressenter, dela insikter. Detta koncept kan även specifikt användas för dialog om klimatfrågor. Andra exempel i infrastrukturen för demokrati som kan vara aktuella att nyttja är stadens medborgarkontor, invånarguider, göteborgsförslaget och medborgarbudget. Förvaltningen har även varit med i projektet Klimatneutrala Göteborg 2030 2.0 som bla syftar till att utveckla ett medborgarlabb/råd för klimatfrågor. Därtill har förvaltningen deltagit i projektet MOSAIC som testar en quadrupel helix/	Ja	En snabb och omfattande klimatomställning, som påverkar stora delar av samhället och hur vi lever våra liv, kräver deltagande från invånare och folkligt stöd för att säkerställa klimatomställningens legitimitet. Det handlar även om att förebygga situationer, det som i den internationella forskningen kallas för climate policy backlash eller klimatpolitiska motreaktioner, som exempelvis de gula västarna i Frankrike. Löftet ligger redan i linje med det som Göteborgs Stad förväntas göra inom EU missionen 100 klimatneutrala städer och löftet kan ses som ett avstamp att få framfart i det arbetet. Flertalet civilsamhällesorganisationer (ex HSB, PRO, Hyresgästföreningen, Svenska kyrkan och olika studieförbund) har dels skrivit under Letter of support till EU missionen, dels sen hört av sig till Göteborgs Stad för att de genom sina medlemmar vill bidra till klimatomställningen och EU missionsarbetet. Det finns därmed en förväntan att staden ska bjuda in och öppna upp för samverkan mellan staden och civilsamhället i klimatomställningen.	Resurser som krävs blir i relation till ambitionsnivå och effekten som vill uppnås. Förvaltningen kan genom funktionerna för demokrati- och serviceutveckling stödja viss metodutveckling och arbete inom ram. För att uppfylla klimatlöftets intention är det viktigt att det i praktiken kopplas både till Miljö- och klimatprogrammet, omställningsfunktionen och EU missionen 100 klimatneutrala städer. För att förvaltningen fullt ut ska kunna vara ett stöd i det arbetet krävs en heltids resurs, vilket inte ryms inom nuvarande budgetram. En varaktig plattform för klimattedialog ska enligt löftet skapas. Om den även ska innefatta en digital plattform för dialog bör det vara samma digitala plattform som den som demokrati och medborgarservice redan har i uppdrag att ta fram. Resurser för att anpassa/vidareutveckla den för ändamålet kan krävas. Löftet pekar även på vikten av dialog med målgruppen unga. Målgruppen barn och unga kan nås genom flera av stadens verksamheter, men det krävs då att skol- och utbildningsförvaltningarna ges tydligt uppdrag, tid och resurser för genomförande.	Tove Lund, tove.lund@dm.goteborg.se	Nej. Vi anser det är naturligt att miljö och klimatanmänden som huvudägare för saken, dvs samordning av det övergripande miljö- och klimatarbetet, tar rollen som huvudkontaktperson, kopplat till paragraf 5 i sitt reglemente. Demokrati och medborgarservice bistår genom metodutveckling, samt kopplingar till strategin Leva hållbart. Fler förvaltningar och bolag måste kopplas på längs vägen för att föra dialogen med sin målgrupp i sina saksfrågor, tex hållbart resande.
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	X	Demokrati och medborgarservice, stödjer genom strategin Leva hållbart, andra förvaltningar och bolag i att utveckla service och tjänster inom detta område då det är uttalat i miljö och klimatprogrammet att Göteborgs Stad ska underlätta utvecklingen av delningsekonomi för göteborgarna. Förvaltningen samverkar även med den ideella föreningen Kollaborativ Ekonomi Sverige kring Smarta Kartan som visar olika tjänster för att låna/hyra i Göteborg. Genom strategin Leva hållbart finns även flera kontakter med olika medborgardrivna initiativ inom området delningsekonomi.	Ja	Att låna/hyra bidrar till att öka resurseffektiviteten i vår konsumtion vilket är en viktig del för att nå stadens klimatmål. Att kunna låna/hyra prylar gratis eller till låg kostnad, genom exempelvis stadens satsning på fler fritidsbanker möjliggör även för grupper att ta del av tjänster/produkter de kanske inte annars haft råd med.	DM har idag genom strategin Leva hållbart endast begränsade resurser att stödja förvaltningar/bolag, näringsliv och civilsamhället i utvecklingen av den här typen av tjänster till invånarna.	Tove Lund, tove.lund@dm.goteborg.se	Ja. Kopplat till samordningsansvaret för strategin Leva hållbart, som bla innebär att Göteborgs Stad ska underlätta utvecklingen av delningsekonomi för göteborgarna, finns god överblick kring vad som görs i staden inom området redan och där det är viktigt att förmedla synergier och lärdomar mellan olika delningstjänster. Vi vill dock förtydliga att DM inte är huvudsaklig utförare av själva delningstjänsterna som detta klimatlöfte innebär, utan ett stöd åt andra förvaltningar och bolag.

Förvaltning/bolag: Exploateringsförvaltningen						
Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löft. Ja/nej	Bedömer ni att löftet bör antas? Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Är i inom budgetram, -Är i inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Är i inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.	x	Exploateringsförvaltningen har idag ett välutvecklat samarbete med andra förvaltningar och bolag, akademi, näringsliv samt civilsamhället. Förvaltningen för kontinuerlig dialog med våra arrendatorer och aktörer att bedriva sin verksamhet enligt ekologiska principer vilket ofta är förenligt med klimatsmart jordbruk och att vi aktivt arbetar med att ställa om stadens jordbruksmark till ekologisk matproduktion. Detta görs genom utbildningsinsatser, innovationsprojekt som lyfter regenerativa odlingsmetoder men också andra hållbara sätt att ta tillvara på stadens resurser, exempelvis växthus som värms upp av spillvärme från datacenter.	Exploateringsförvaltningen anser att löftet bör antas då det ligger i linje med hur förvaltningen redan arbetar idag. Dock ser förvaltningen att det bör ske i samverkan med Business Region Göteborg för att få bästa resultat gentemot näringslivet.	Rymt inom budget och ordinarie verksamhet.	Martin Berg martin.berg@exploatering.goteborg.se	Nej
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	x	Exploateringsförvaltningen är en ny förvaltning som ligger i startgroparna med arbetet kopplat till löftet. Gemensamma miljökrav för entreprenader gällande för Stockholm, Göteborg, Malmö och Trafikverket är en del av upphandlingsunderlaget för annonserade entreprenadupphandlingar.	Förvaltningen anser att löftet bör antas då det ligger i linje med miljö- och klimatprogrammet.	Förvaltningen behöver utöka de personella resurserna för att kunna genomföra löftet fullt ut. Det behövs utökade resurser inom olika kompetensområden som upphandling, miljösamordning och controllerfunktion/miljöstrateg. Detta rymt inte inom nuvarande budget.	Magnus Elfström magnus.elfstrom@exploatering.goteborg.se Marie Petersson marie.peterson@exploatering.goteborg.se	Nej
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	x	Exploateringsförvaltningen är en ny förvaltning som ligger i startgroparna med arbetet kopplat till löftet. Gemensamma miljökrav för entreprenader gällande för Stockholm, Göteborg, Malmö och Trafikverket är en del av upphandlingsunderlaget för annonserade entreprenadupphandlingar.	Förvaltningen anser att löftet bör antas då det ligger i linje med miljö- och klimatprogrammet.	Förvaltningen behöver utöka de personella resurserna för att kunna genomföra löftet fullt ut. Det behövs utökade resurser inom olika kompetensområden som upphandling, miljösamordning och controllerfunktion/miljöstrateg. Detta rymt inte inom nuvarande budget.	Magnus Elfström magnus.elfstrom@exploatering.goteborg.se Marie Petersson marie.peterson@exploatering.goteborg.se	Nej
12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mått som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.	x	Generellt planerar exploateringsförvaltningen i linje med trafikstrategin och miljö- och klimatprogrammet för en ökad andel hållbart resande i arbetet med planprogram och detaljplaner. Utfallet styrs dock mycket av varje enskild individs beteende där resvaneundersökningen som utförs av stadsbyggnadsförvaltningen kan besvara hur utvecklingen ser ut.	Förvaltningen anser att löftet bör antas då det ligger i linje med miljö- och klimatprogrammet.	Rymt inom budget och ordinarie verksamhet.	Josefine Johansson josefine.johansson@exploatering.goteborg.se	Nej
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.	x	Förvaltningen arbetar i enlighet med stadens riktlinjer för mobilitet och parkering. Bland annat uppmuntrar förvaltningen till samnyttjande av parkering i nya detaljplaner. Förvaltningen erbjuder fastighetsägare/exploatörer att teckna mobilitetsavtal med exempelvis bilpool i syfte att sänka parkeringstalet vid nybyggnation. Mobilitetsavtalen innehåller också styrande åtgärder så som att parkeringskostnaden ska särredovisas och inte ingå i hyran. Förvaltningen använder också gröna transportplaner som verktyg i stora stadsutvecklingsprojekt för att styra parkering och främja hållbara mobilitetslösningar. I de fall det är lämpligt med samnyttjande av parkeringsanläggningar skulle förvaltningen kunna vara ett verktyg att möjliggöra detta i form av markägarskapet. Övriga punkter ligger inte inom förvaltningens ansvarsområde utan handlar om reglering av parkering i den befintliga staden.	Förvaltningen anser att löftet bör antas och delar miljöförvaltningens bedömning.	Förvaltningen behöver utöka de personella resurserna gällande mobilitetsavtal och gröna transportplaner för att genomföra löftet fullt ut.	Lars Löwenadler lars.lowenadler@exploatering.goteborg.se Torunn Vikengren torunn.vikengren@exploatering.goteborg.se	Nej
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	x	Förvaltningen köper inte in nya arbetsmaskiner utan detta sköts av Göteborgs Stads Leasing. Däremot i entreprenadavtal tillämpas gemensamma miljökrav för entreprenader gällande för Stockholm, Göteborg, Malmö och Trafikverket.	Förvaltningen anser att löftet bör antas för lätta arbetsmaskiner till 2025 och tyngre till 2030.	Förvaltningen behöver utöka de personella resurserna för att genomföra löftet fullt ut. Det behövs utökade resurser inom olika kompetensområden som upphandling, miljösamordning och controllerfunktion/miljöstrateg. Detta rymt inte inom nuvarande budget.	Magnus Elfström magnus.elfstrom@exploatering.goteborg.se Marie Petersson marie.peterson@exploatering.goteborg.se	Exploateringsförvaltningen kan tänka sig att vara huvudkontaktperson för löftet men har inte resurser för detta i dagsläget.

Förvaltning/bolag:
Förskoleförvaltningen

Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Är i ram inom budgetram, -Är i ram inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Är inte i ram inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.				Kommentar: Hur kommer förvaltningar och bolag att beröras av ytterligare uppföljningar? Det får inte bli uppföljning ovanpå på varandra utan att de följer strukturen för befintliga uppföljningar.			
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.				Kommentar: Utbudet från de lokala odlarna måste kunna anpassas till små enheter/förskolekök.			
11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpsystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.				Kommentar: Bra om det blir enkelt för beställare att hitta klimatsmarta produkter i Proceedo genom att till exempel ha en symbol att klicka i. (Så som tummen-upp och gröna lövet) Kan vi få CO2 siffror i systemet?			
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.				Kommentar: Fler laddstolpar behövs i staden för arbetsfordon. Samlat grepp behöver göras så att verksamheterna har närhet till laddstolpe.			
21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och när mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.	X	Förskoleförvaltningen mäter i dagsläget serveringssvinn och kökssvinn och det registreras i kostdatasystemet Matilda. Planen är att under 2024 ta fram rutiner för att mäta tallrikssvin. Samarbete krävs mellan Intern service och utbildningschefer på central nivå. Förskoleförvaltningen arbetar med att ta fram ett mål i kommande miljöplan kring hållbara måltider.	Ja	Löftet är i linje med Miljö- och klimatprogrammet samt avfallsplanen	I nuläget finns inga kostnadsberäkningar huruvida det kommer att ingå inom ram av budget eller inte att mäta tallrikssvinnet, men vi kan konstatera att om pedagoger själva ska mäta tallrikssvinnet tar det extra arbetstid och det kan eventuellt uppstå ett behov av att köpa in fler vågar.	Utvecklingsledare miljö Monika Carlsson och Daniela Fjellman via funktionsbrevlådan miljo@forskola.goteborg.se	Nej
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och när mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och när målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO2e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.	X	Menyplanering och råvaruval görs enligt Göteborgs policy för måltider. Menyplaneringen tar hänsyn till båda målen. Förskoleförvaltningen arbetar med att ta fram ett mål i kommande miljöplan kring hållbara måltider.	Ja	Löftet är i linje med Miljö- och klimatprogrammet.	I nuläget finns inga kostnadsberäkningar huruvida det kommer att ingå inom ram av budget eller inte.	Utvecklingsledare miljö Monika Carlsson och Daniela Fjellman via funktionsbrevlådan miljo@forskola.goteborg.se	Nej

2023-06-27

Dnr. N609-2357/23

Yttrande till miljöförvaltningen — remiss om miljöloften 2024 - 2026

Göteborgs Stad har blivit inbjuden att delta i Klimat 2030:s satsning Kommunernas klimatloften 2024-2026 av Västra Götalandsregionen och länsstyrelsen. Miljöförvaltningen och de ansvariga för miljö- och klimatprogrammets strategier har gjort bedömningar av vilka löften som staden bör anta. Miljöförvaltningen nu ha synpunkter på de löften där grundförvaltningen skulle vara aktiv part i genomförandet om löftet antas. Grundskoleförvaltningen har blivit ombedd att yttra sig över två löften avseende offentliga måltider. Miljöförvaltningen har formulerat frågor som förvaltningen ombeds svara på gällande dessa löften. Frågorna och förvaltningens svar följer enligt nedan:

21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.

Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.

Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?

Vi arbetar aktivt med att minska matsvinnet och köken mäter dagligen de tre mätfraktionerna. Vi har som mål att under 2023 minska matsvinnet till maximalt 38 g/portion där tallrikssvinnet utgör maximalt 19 gram. Grundskoleförvaltningens måltidsverksamhet har under april ett svinn på 38,2 g/portion och i maj 37,5 g/portion så vi förväntas att nå målet.

Bedömer ni att löftet bör antas? Varför bör löftet antas/inte antas? Ta vår bedömning i beaktande, se bilaga 1.

Vi har i dagsläget ett mål på 38 g/port för 2023. Målet med 35 g/portion för åren 2024—2026 känns rimligt, men de sista grammen kan vara svårast att minska. Tallrikssvinnet utgör en stor del av det totala svinnet och det finns utmaningar utanför vår påverkan att minska det ytterligare. Uppdraget som grundskoleförvaltningen har fått att vi ska utveckla Göteborgsmodellen för mindre matsvinn till att även omfatta tallrikssvinnet hoppas vi kunna ge effekt under kommande år.

Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra?

Rymms inom budgetram

Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress.

Helena Stål, helena.stal@grundskola.goteborg.se

22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.

Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO₂e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO₂e/kg inköpta livsmedel.

Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?

Vi arbetar med våra menyer och beräknar ett genomsnitt per månad av maträtternas klimatavtryck. Vi har som mål att klimatpåverkan under 2023 ska vara maximalt 0,62 kg CO₂e/måltid. Både april och maj visar ett resultat på 0,61 kg CO₂e/måltid så vi ser stora möjligheter att nå vårt mål på 0,62 kg CO₂e/måltid.

Bedömer ni att löftet bör antas? Varför bör löftet antas/inte antas? Ta vår bedömning i beaktande, se bilaga 1.

Inom grundskoleförvaltningen är vi på god väg mot vårt satta mål för 2023. Övriga verksamheter i

staden kan få svårare att nå målet så det kan vara rimligt att lägga målet lite högre än vårt mål på 0,62 kg CO₂e/måltid. Vi hoppas på ett system som kan hjälpa oss att mäta klimatpåverkan per kg inköpta livsmedel.

Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra?

Rymt inom budgetram

Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress.

Anna Skogberg, verksamhetsutvecklare måltid, anna.skogberg@grundskola.goteborg.se

Grundskoleförvaltningen 2023-06-07

Annika Andersson
Enhetschef

Förvaltning/bolag: Inköp och upphandling

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Rymns inom budgetram, -Rymns inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Inte rymns inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte							
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.	x	Inköp och upphandling för tidiga dialoger med leverantörsmarknaden (t ex inom kategoristyrning), dialoger inför upphandling, under avtalstiden och genom skarp kravställning i upphandlingar.	Ja	Staden kan använda sina inköp och upphandlingsprocesser för att driva på mot mer klimatsmarta produkter och tjänster, mer cirkulärt och minskade inköp för en lägre klimatpåverkan.	Rymns inom budgetram för inköp och upphandling.	Linda.nilsson@ink.goteborg.se	Nej
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	x	Miljöspendanalys används för att utgå från ett faktabaserat underlag i prioritering. Fortsatt förbättring och utveckling för att förbättra kravställning och dataunderlag för uppföljning. Förvaltningen bedömer samtliga ramavtalsupphandling, ställer krav på transporter, fordon, material, sortiment, cirkulära arbetsmetoder när det är möjligt och relevant. Hållbarhetskraven följs regelmässigt upp. Förvaltningen är ett stöd till övriga staden vid frågor om miljökrav i upphandlingar eller hur krav kan följas upp.	Ja	Staden kan använda sina inköp och upphandlingsprocesser för att driva på mot mer klimatsmarta produkter och tjänster, mer cirkulärt och minskade inköp för en lägre klimatpåverkan.	Rymns inom budgetram för inköp och upphandling.	Carolina.hoffenback@ink.goteborg.se	Ja
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	x	Förvaltningen bedömer samtliga ramavtalsupphandling, ställer krav på transporter, fordon, material, sortiment, cirkulära arbetsmetoder när det är möjligt och relevant. Hållbarhetskraven följs regelmässigt upp. Förvaltningen är ett stöd till övriga staden vid frågor om miljökrav i upphandlingar eller hur krav kan följas upp.	Ja	Om övriga inköpsrelaterade löften antas bör också detta löfte antas. Inget av de andra löfterna kan verkställas om inte resurser och kompetens finns i organisationerna som upphandlar och köper in.	Inköp och upphandling bedömer att löftet inte rymns inom budgetram för flera andra förvaltningar och bolag, där det i olika omfattning finns behov av att förstärka kompetens samt genomföra resurstillsättning inom miljö- och hållbarhetsområdet kopplat till inköps- och upphandlingsfrågor. Omfattningen av förstärkning varierar mellan förvaltningar och bolag och kräver fortsatt utredning. Inköp och upphandling bedömer att klimatlöftet rymns inom budgetram för nämnden för inköp och upphandling.	Linda.nilsson@ink.goteborg.se	Ja
11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpsssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.	x	Förvaltningen är ett stöd till övriga staden vid frågor om miljökrav i upphandlingar eller hur krav kan följas upp. Förvaltningen erbjuder miljöutbildning för beställare.	Ja	Detta löfte är kanske det mest utmanande inom inköpsområdet för Göteborgs Stad. Staden består av 60 upphandlande organisationer som är ansvariga för sina egna inköp och upphandlingar. Alla behöver vara delaktiga och driva sin förändring. Inköp och upphandling ansvarar för att leda och driva Stadens gemensamma inköpsprocess men beslutar inte över hur andra förvaltnignar och bolags ska göra sina upphandlingar och organisera sina inköpsprocesser.	Inköp och upphandling gör bedömningen att ett genomförande av löftet, med ett mer utökat och mer proaktivt stöd till förvaltnignar och bolag, inte inte rymns inom budgetram. Kostnaden för ett genomförande av löftet bedömer Inköp och upphandling uppgår till ca 4 mkr per år.	Linda.nilsson@ink.goteborg.se	Ja
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.	x	Inköp och upphandling ställer alltid transport- och fordonskrav på stadengemensamma ramavtal för transporttjänster och för tjänster och varor som bedöms som transportintensiva.	Ja	Det är inte svårt att ställa fordons- eller transportkrav på den här typen av upphandlingar. Det är viktigt att staden som helhet får bra koll på hur förvaltningar och bolag ställer dessa krav och hur leverantörerna lever upp till dem.	Rymns inom budgetram för inköp och upphandling.	Linda.nilsson@ink.goteborg.se	Ja
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	x	Inköp och upphandling tillhandahåller ramavtal för: 1) motordrivna småmaskiner, 2) Hyra av bygg- och anläggningsmaskiner, 3)Hyra av entreprenadmaskiner med förare, 4) Hyra av fordon för anläggningstransporter med förare. Kravställningen anpassas efter stadens mål och marknades möjligheter att leverera för stadens behov.	Ja	Staden kan använda sina inköp och upphandlingsprocesser för att driva på mot mer klimatsmarta produkter och tjänster.	Rymns inom budgetram för inköp och upphandling.	Linda.nilsson@ink.goteborg.se	Nej
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.	x	Inköp och upphandling är medansvarig för målet i avfallsplanen om att öka livslängden på elektronik. Förvaltningen leder Stadens kategoriarbete för IT-arbetsplats där de varor som avses i detta löfte hör hemma. Förvaltningen ansvarar också för ramavtal på områden för dessa produkter. I kategoriplanen för IT-arbetsplats finns flera aktiviteter som syftar till ökad cirkularitet.	Ja	Staden har redan i avfallsplanen ett liknande mål. Löftet skulle också rimma med stadens styrning enligt Riktlinjen för inköp och upphandling	Rymns inom budgetram för inköp och upphandling.	Elisabeth Fröiset, Elisabeth.Froiseth@ink.goteborg.se	Nej
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk internt eller externt.	x	Inköp och upphandling tillhandahåller ramavtal för arbetskläder inre respektive yttre miljö, samt cirkulationstvätt och hyra av arbetskläder inom vård och omsorg.	Ja	Löftet ligger i linje med redan antagna mål i Staden som Miljö- och klimatprogrammet, samt skulle rimma med stadens styrning enligt Riktlinjen för inköp och upphandling. Dock osäkert om just en aktivitet per år kommer att göras på detta specifika område.	Löftet rymns inom budgetram för Inköp och upphandling. Det ska dock noteras att löftet kan få en tydlig påverkan på budgetram för de köpande förvaltningarna och bolagen då det i vart fall kortsiktigt kan bli högre priser på arbetskläder. Det kan också finnas behov av att Inköp och upphandling driver området mer aktivt med mer dialoger med beställande organisationer, vilket i så fall skulle kräva mer resurser eller omprioritering för förvaltningen.	Hanna.ekberg@ink.goteborg.se	Nej
25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.	x	Inköp och upphandling tillhandahåller ramavtal för nya och återbrukade möbler.	Ja	Löftet ligger i linje med redan antagna mål i Staden som Miljö- och klimatprogrammet, samt skulle rimma med stadens styrning enligt Riktlinjen för inköp och upphandling	Rymns inom budgetram för inköp och upphandling.	ingeli.lindell@ink.goteborg.se	Nej
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	x	Förvaltningen har ett uppdrag att undersöka hur återbruk inom bygg kan underlättas genom inköpscentralens arbete. Arbetet pågår och ska redovisas under 2023.	Ja	Ligger i linje med påbörjat arbete och mål och planer inom Staden.	Nuvarande undersökande arbete rymns inom ram för Inköp och upphandling.	Hanna.ekberg@ink.goteborg.se	Nej

Förvaltning/bolag: Intraservice

Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Rymmer inom budgetram, -Rymmer inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Inte rymmer inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.	x	Arbetar i nuläget med vår interna anvisning för inköp och upphandling. Ska lägga upp en plan för hur vi ska öka detta under hösten.	Ja	Det ligger i linje med det vi redan gör och det vi ser rymmer inom vårt uppdrag. Det ligger i linje med det vi redan gör och det vi ser rymmer inom vårt uppdrag. Vi har själva inte möjlighet att uppnå en minskning av klimatpåverkan med 90 % utan är starkt beroende av vad Nämnden för Inköp och upphandling lyckas med i ramavtals-upphandlingarna och i senare skede även beroende av att de lägger upp de miljömässigt bästa varorna & tjänsterna med lägsta klimat-påverkan i e-handelssystemet som förstahandsval när man ska beställa något.	Rymmer inom budgetram.	Tommy Karlsson, avdelningschef inköpsavdelningen	Nej
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.	x	De datorer som ingår i Klient som tjänst har vi koll på. Mobiltelefonerna finns det behov av att arbeta med, bland annat genom att öka krav i upphandlingar med syfte att förlänga livslängden. Surfplattor för politiker används i nuläget i fyra år, totalt cirka 900 st. Skolan har egna rutiner för cromebooks.	Ja	Det ligger i linje med det vi redan gör/ska göra. Går tydligt hand i hand med delmålet i avfallsplanen, <i>Livslängden på bärbar elektronik inom kommunens verksamhet ska öka</i> , som Intraservice ansvarar för att driva och samordna.	Vi kan i nuläget inte svara på detta.	Anneli Kallanvaara, Verksamhetschef Hård infrastruktur	Nej

Från: [Miljöförvaltningen Miljo](#)
Till: [Diariet Miljö Miljo](#)
Ärende: §50 VB: MKN-2023-5418 Förvaltningsremiss Kommunernas klimatlöften 2024-2026 Remissvar från Kretslopp och vatten
Datum: den 16 augusti 2023 09:11:00
Bilagor: Förvaltningsyttrande Remiss Kommunernas klimatlöften 2024-2026, v 1.0.docx
Bilaga 1 Bedömningar, inklusive klimatlöften 2024-2026.pdf
Remissvar Kretslopp och vatten Kommunernas klimatlöften 2024-2026, v 1.0.xlsx
Sv GÖRA Förvaltningsremiss Kommunernas klimatlöften 2024-2026 Utkast för genomläsning och beslut - tacksam för svar senast imorgon 16 augusti kl. 12.00 .msg

Från: Hrafnhildur Ingvason <hildur.ingvason@kretsloppochvatten.goteborg.se>
Skickat: den 16 augusti 2023 08:34
Till: Miljöförvaltningen Miljo <miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se>
Ämne: MKN-2023-5418 Förvaltningsremiss Kommunernas klimatlöften 2024-2026 Remissvar från Kretslopp och vatten

Hej!

Här kommer förvaltningen Kretslopp och vattens remissvar på MKN-2023-5418 Förvaltningsremiss Kommunernas klimatlöften 2024-2026 (Kretslopp och vattens diarienummer 0459/23), se bifogade dokument. Remissvaret består av:

- Förvaltningsyttrande över Remiss om Kommunernas klimatlöften 2024-2026 (Word-dokument).
- Bilaga 1: Bedömning av vilka löften som bör antas samt bedömning av vilka förvaltningar/bolag som skulle vara aktiva parter i genomförandet
- Bilaga 2: Kretslopp och vattens yttrande över remissen (Excel-dokument).
Det är sex löften, där Kretslopp och vatten lämnat svar.
OBS! I något fall är det så mycket text i cellen i Excelarket så att hela texten inte syns (jag har inte kunnat göra raden högre) – läs och scrolla då i textfältet överst i Excel.

Jag bifogar också mejl med godkännande av remissvaret från förvaltningsdirektör Marianne Erlandson.

Med vänliga hälsningar

Hildur Ingvason
Utredare

Göteborgs Stad
Kretslopp och vatten
Strategisk samordning
031-368 27 65
hildur.ingvason@kretsloppochvatten.goteborg.se

Box 123, 424 23 Angered
Besök: Gamlestadsvägen 317
www.goteborg.se/kretsloppochvatten
www.vartgoteborg.se - information och aktuellt från Göteborgs stad

Förvaltningsyttrande

Utfärdat 2023-08-15

Diariumnummer 0459/23

Delegation 1.8

Strategisk samordning

Hildur Ingvason

Telefon: 031-368 27 65

E-post:

hildur.ingvason@kretsloppochvatten.goteborg.se

Remiss om Kommunernas klimatlöften 2024-2026

Beslut

Förvaltningen Kretslopp och vatten antar yttrande i detta dokument samt bilaga 2 som sitt eget och översänder det till miljöförvaltningen som svar på remissen.

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har skickat en förvaltningsremiss rörande *Klimat 2030:s* satsning *Kommunernas klimatlöften 2024-2026* till Kretslopp och vatten för yttrande senast 16 augusti 2023. Remissen har även skickats ut till andra förvaltningar och bolag, bland andra Gryaab och Renova, för synpunkter.

Kommunernas klimatlöften 2024-2026 består av 30 löften om konkreta åtgärder. De löften som antas ska genomföras under år 2024-2026. Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många åtgärder som Göteborgs Stad ska genomföra. Miljöförvaltningen vill ha förvaltningen Kretslopp och vattens synpunkter på de löften där förvaltningen skulle vara aktiv part i genomförandet om löftet antas. Det är sex löften där Kretslopp och vatten föreslås vara aktiv part. Förvaltningens svar rörande dessa löften framgår av bilaga 2. Utöver dessa sex löften finns det fler löften där förvaltningen påverkas indirekt eller direkt.

Förvaltningen har inte kunnat göra en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna för Kretslopp och vattennämnden som ett antagande av de löften som rör Kretslopp och vatten skulle innebära. Förvaltningen bedömer dock att eventuella resurser utöver redan planerade ryms inom budgetram eller, för ett av löfterna (löfte 6) om det skulle antas, ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Bedömning av vilka löften som bör antas samt bedömning av vilka förvaltningar/bolag som skulle vara aktiva parter i genomförandet
2. Kretslopp och vattens yttrande över remissen

Ärendet

Miljöförvaltningen har skickat en förvaltningsremiss rörande *Klimat 2030:s* satsning *Kommunernas klimatlöften 2024-2026* till förvaltningen Kretslopp och vatten för yttrande senast 16 augusti 2023. Remissen har också skickats ut till ett stort antal andra förvaltningar och bolag, bland andra Gryaab och Renova, som också fått möjlighet att yttra sig över remissen.

Kommunernas klimatlöften 2024-2026 består av 30 löften om konkreta åtgärder. De löften som antas ska genomföras under år 2024-2026. Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många åtgärder som Göteborgs Stad ska genomföra. Miljöförvaltningen vill ha förvaltningen Kretslopp och vattens synpunkter på de löften där förvaltningen skulle vara aktiv part i genomförandet om löftet antas.

Bakgrund

Göteborgs Stad har blivit inbjuden att delta i *Kommunernas klimatlöften 2024-2026* inom *Klimat 2030* av Västra Götalandsregionen och länsstyrelsen i Västra Götalands län. *Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om* är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och länsstyrelsen. Göteborgs Stad deltar i *Klimat 2030* och har därmed ställt sig bakom och åtagit sig att bidra till klimatmålet om att den västsvenska ekonomin ska vara fossiloberoende år 2030.

Kommunernas klimatlöften 2024-2026 består av 30 löften om konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som ger stor utsläppsminskning. Att anta klimatlöfterna är en del av kommunernas förväntade övergripande åtaganden som led i att genomföra *Klimat 2030*. *Klimat 2030* stöttar kommunerna i genomförandet.

Miljöförvaltningen och de ansvariga för miljö- och klimatprogrammets strategier har gjort bedömningar av vilka löften de anser att staden bör anta. För varje löfte har de också identifierat vilka förvaltningar/bolag som skulle vara aktiv part i genomförandet. Dessa bedömningar finns i bilaga 1.

Remissen och dess frågor

Miljöförvaltningen vill i remissen ha förvaltningens synpunkter på de löften där förvaltningen Kretslopp och vatten skulle vara aktiv part i genomförandet om löftet antas. Förvaltningen ska även ge synpunkter på ytterligare löften där Kretslopp och vatten ser att förvaltningen bör vara en aktiv part i genomförandet. Om Kretslopp och vatten anser att förvaltningen inte är aktiv part i genomförandet av ett eller flera löften som miljöförvaltningen har identifierat ska det också anges i svaret. Vissa löften kommer alla eller de flesta förvaltningar/bolag behöva vara aktiv part i genomförandet av. För de löfterna har miljöförvaltningen valt att endast identifiera de som bedöms vara nyckelaktörer och Kretslopp och vatten ska bara ge synpunkter på dessa löften om förvaltningen har någon särskilt viktig kommentar.

Följande frågor vill miljöförvaltningen att Kretslopp och vatten ska besvara för de löften där förvaltningen skulle vara aktiv part i genomförandet om löftet antas.

- Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?

- Bedömer ni att löftet bör antas? Varför bör löftet antas/inte antas? Ta vår¹ bedömning i beaktande, se bilaga 1.
- Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden:
 - är per år eller totalt för hela perioden och
 - ryms inom budgetram,
 - ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller
 - inte ryms inom nuvarande budgetram.
- Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress.
- Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till *Klimat 2030*? Syftet med att ha huvudkontaktperson är att *Klimat 2030* ska hitta rätt personer i stöttningen i genomförandet.

Förvaltningens bedömning

Det är sex löften där Kretslopp och vatten föreslås vara aktiv part. Förvaltningen har svarat på miljöförvaltningens frågor rörande dessa sex löften i bilaga 2. Nedan anges kort vad dessa löften innefattar:

- Löfte 6: Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning.
- Löfte 9: Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.
- Löfte 10: Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn.
- Löfte 17: Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal.
- Löfte 18: Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader.
- Löfte 26: Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att fem av dessa sex löften ska antas och att Kretslopp och vatten ska vara aktiv part i genomförandet av dem. Det gäller löfte 9, 10, 17, 18 och 26. Förvaltningen delar i dessa fall miljöförvaltningens bedömning i bilaga 1. Några av löftena ligger också i linje med mål för förvaltningens verksamhet som Kretslopp och vattennämnden eller kommunfullmäktige har fastställt.

När det gäller löfte 6 (Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning) är förvaltningens bedömning ur ett Kretslopp och vattenperspektiv att löftet inte ska antas. Bedömningen är baserad på att Kretslopp och vatten inte har några direkta aktiviteter i gång eller planerade inom området. Det är däremot möjligt att Renova och/eller Gryaab arbetar mer aktivt tillsammans med lantbrukarna än vad Kretslopp och vatten gör. Förvaltningen anger att om Renova och/eller Gryaab baserat på sina aktiviteter gör bedömningen att löftet bör

¹ Dvs. miljöförvaltningens bedömning

antas (och om det sedan antas) så bör Kretslopp och vatten också vara aktiv part, annars är Kretslopp och vatten inte aktiv part för detta löfte.

Utöver dessa sex löften finns det fler löften där förvaltningen påverkas indirekt eller direkt.

Som komplement till svaren i bilaga 2 vill Kretslopp och vatten för ett antal löften (se tabell nedan) också framföra att miljöförvaltningens bedömning i bilaga 1 kan kompletteras med att löfterna även styrker mål i Göteborgs Stads avfallsplan 2021 – 2030. Genom att anta dessa löften kan det bidra till att det blir mer fokus på motsvarande mål i avfallsplanen, vilket Kretslopp och vatten ser som mycket positivt.

Klimatlöfte	Motsvarande mål i Göteborgs Stads avfallsplan 2021 – 2030. Målår 2030.
21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.	2.1. Matsvinnet från kommunens verksamheter ska minska till maximalt 30 gram per serverat huvudmål.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.	2.2. Livslängden på bärbar elektronik inom kommunens verksamheter ska öka.
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder.	5. Det ska finnas förutsättningar för kommunens verksamheter att återanvända produkter.
25. Vi använder cirkulära möbler.	5. Det ska finnas förutsättningar för kommunens verksamheter att återanvända produkter.
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.	1. Avfall från hushåll ska minska med 30 % per invånare.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte kunnat göra en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna för Kretslopp och vattennämnden som ett antagande av de löften som rör Kretslopp och vatten skulle innebära. Förvaltningen bedömer dock att eventuella resurser utöver redan planerade ryms inom budgetram eller, för löfte 6 om det skulle antas, ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten.

Bedömning ur ekologisk dimension

Om Kretslopp och vatten tillsammans med övriga förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad genomför dessa klimatlöften kommer det sannolikt innebära viktiga minskningar av Kretslopp och vattens samt Göteborgs Stads utsläpp av växthusgaser.

Att Göteborgs Stad minskar sina växthusgasutsläpp är ett litet, men viktigt, bidrag till att globalt minska climateffekter som exempelvis extrema väderhändelser. Värmeböljor, vattenbrist och skyfall kan påverka både miljön och människors hälsa. På så sätt hänger den ekologiska dimensionen ihop med den sociala dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Som nämnts ovan kan människors hälsa påverkas när växthusgasutsläppen ökar. På så sätt hänger den ekologiska dimensionen ihop med den sociala dimensionen.

Expedieringskrets

Miljöförvaltningen

Förvaltning/bolag: Kretslopp och vatten

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -är per år eller totalt för hela perioden och -ryms inom budgetram, -ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -inte ryms inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte							
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.	X	Kretslopp och vatten följer Renovas arbete med att bygga en biokolsanläggning och kommer att leverera insamlade avfallslag (framförallt ris och grenar) från Göteborgarna till biokolsframställning när det blir dags. Kretslopp och vatten levererar också sedan länge, via Renova AB, hushållens matavfall till biogasanläggningar där restprodukten biogödsel används av lantbrukare. Förvaltningen jobbar aktivt tillsammans med Renova för att höja kvaliteten på matavfallet så att föroreningar inte ska förekomma i biogödseln. Kretslopp och vatten vill också påpeka att Gryaab behandlar avloppsslammet och certifierar det enligt Revaq, vilket innebär att slammet är godkänt för att användas på åkermark. Att använda avloppsslam för återföra näringsämnen till Jorden kan minska behovet av exempelvis konstgödsel och på så sätt minska klimatpåverkan.	Nej	Bedömningen att löftet inte ska antas är enbart baserat på de insatser Kretslopp och vatten gör. Kretslopp och vatten har inte/planerar inte att ha dialog med eller projekt tillsammans med lantbruket. Det är möjligt att Renova och/eller Gryaab arbetar mer aktivt tillsammans med lantbrukarna än vad Kretslopp och vatten gör. Om Renova och/eller Gryaab baserat på sina aktiviteter gör bedömningen att löftet bör antas (och om det sedan antas) så bör Kretslopp och vatten också vara aktivt part, annars är Kretslopp och vatten inte aktivt part för detta löfte.	Kretslopp och vatten har inte i dagsläget kunna bedöma vilka resurser utöver redan planerat som ett antagande av löftet skulle innebära, men om löftet antas och Kretslopp och vatten ska vara aktivt part så väntas det rymmas inom budgetram, men kräver omprioritering inom verksamheten.	Om löftet antas och Kretslopp och vatten ska vara aktivt part så är kontakten på avfallssidan (biokol, matavfall): Bo von Bahr, bo.von.bahr@kretsloppochvatten.goteborg.se Om löftet antas och Kretslopp och vatten ska vara aktivt part så får vi återkomma om ev. kontaktperson för ev. aktiviteter som rör avloppsslam.	Nej
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	X	Kretslopp och vatten har i den klimatutredning som gjordes 2022 (med basår 2020) identifierat ledningsnätsprojekt som den största utsläppskällan i scope 3. Kretslopp och vatten planerar att göra beräkningar av klimatsläpp årligen fr.o.m. 2023. Kretslopp och vatten ställer redan miljö- och klimatkrav vid entreprenadupphandlingar enligt den storstadsöverenskommelse som finns tillsammans med Trafikverket. Kretslopp och vatten har också under 2023 tagit konsult hjälp för att ta fram ytterligare krav som kan ställas vid entreprenadupphandlingar för att minska klimatpåverkan från entreprenader ännu mer. Test av ytterligare upphandlingskrav pågår i ett entreprenadprojekt.	Ja	Förvaltningen Kretslopp och vatten delar miljöförvaltningens bedömning och har inget ytterligare att tillägga.	Kretslopp och vatten har inte i dagsläget kunna bedöma vilka resurser utöver redan planerat som ett antagande av löftet skulle innebära, men det väntas rymmas inom budgetram.	Sessan Ramstedt, sessan.ramstedt@kretsloppochvatten.goteborg.se	Nej
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	X	Se svar under löfte 9. Kompetenshöjning pågår på Kretslopp och vatten i och med den konsult hjälp som tagits in under 2023. Ännu finns inget systematiskt sätt att värdera både klimatpåverkan och ekonomi i beslut. Det är möjligt att det kan krävas ytterligare resurser för att följa upp de klimatkrav som Kretslopp och vatten ställer.	Ja	Förvaltningen Kretslopp och vatten delar miljöförvaltningens bedömning och har inget ytterligare att tillägga.	Kretslopp och vatten har inte i dagsläget kunna bedöma vilka resurser utöver redan planerat som ett antagande av löftet skulle innebära, men det väntas rymmas inom budgetram.	Sessan Ramstedt, sessan.ramstedt@kretsloppochvatten.goteborg.se	Nej
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.	X	Kretslopp och vatten ställer miljö- och klimatkrav i upphandlingar som rör avfallstransporter. I Göteborgs Stads avfallsplan 2021-2030 finns också målet: "Fordon, maskiner och anläggningar inom kommunens avfallsverksamhet ska drivas fossilfritt". Målar: 2030. Kretslopp och vattennämnden har också antagit ett mål som rör hela nämnden: "Kretslopp och vatten använder och ställer krav på enbart fossilfria drivmedel senast 2030." När det gäller transportintensiva varor/tjänster så ställer Kretslopp och vatten redan miljö- och klimatkrav vid entreprenadupphandlingar (där krav på drivmedel och fordon är en del) enligt den storstadsöverenskommelse som finns tillsammans med Trafikverket. Kretslopp och vatten har också under 2023 tagit konsult hjälp för att ta fram ytterligare krav som kan ställas vid entreprenadupphandlingar för att minska klimatpåverkan från entreprenader ännu mer. Test av ytterligare upphandlingskrav pågår i ett entreprenadprojekt.	Ja	Förvaltningen Kretslopp och vatten delar miljöförvaltningens bedömning. Dessutom ligger löftet i linje med mål kopplat till Kretslopp och vattens verksamhet som antagits av kommunfullmäktige respektive Kretslopp och vattennämnden.	Kretslopp och vatten har inte i dagsläget kunna bedöma vilka resurser utöver redan planerat som ett antagande av löftet skulle innebära, men det väntas rymmas inom budgetram.	Sessan Ramstedt, sessan.ramstedt@kretsloppochvatten.goteborg.se	Nej
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	Ja	I Göteborgs Stads avfallsplan 2021-2030 finns målet: "Fordon, maskiner och anläggningar inom kommunens avfallsverksamhet ska drivas fossilfritt". Målar: 2030. Kretslopp och vattennämnden har också antagit ett mål som rör hela nämnden: "Kretslopp och vatten använder och ställer krav på enbart fossilfria drivmedel senast 2030." Kretslopp och vatten ställer redan miljö- och klimatkrav vid entreprenadupphandlingar enligt den storstadsöverenskommelse som finns tillsammans med Trafikverket (dessa omfattar även miljö- och klimatkrav på arbetsmaskiner). Kretslopp och vatten har också under 2023 tagit konsult hjälp för att ta fram ytterligare krav som kan ställas vid entreprenadupphandlingar för att minska klimatpåverkan från entreprenader ännu mer, där arbetsmaskiner är en del. Test av ytterligare upphandlingskrav pågår i ett entreprenadprojekt.	Ja	Förvaltningen Kretslopp och vatten delar miljöförvaltningens bedömning. Löftet ligger i linje med mål som Kretslopp och vatten har. Förvaltningen vill dock tillägga att det kan hända att Kretslopp och vatten av kontinuitetsplaneringsskäl kan behöva göra undantag från löftet. Det vore därför bra om löftet innefattade den möjligheten på motsvarande sätt som löfte 16 som rör personbilar.	Kretslopp och vatten har inte i dagsläget kunna bedöma vilka resurser utöver redan planerat som ett antagande av löftet skulle innebära, men det väntas rymmas inom budgetram.	Sessan Ramstedt, sessan.ramstedt@kretsloppochvatten.goteborg.se	Nej
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÄVC, plats för återanvändning på befintlig ÄVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.	X	Informationen som följer är baserad på information i utkast till långsiktig verksamhetsplan för avfall och beskriver vad Kretslopp och vatten gör idag inom detta område: - Kretslopp och vatten driver Återbruket, vars uppdrag är bl.a. att samla in och ta emot återbruk till försäljning samt sälja återbruksprodukter. Återbruket erbjuder även hämtning fastighetsnära från privatpersoner. Kriterier för att få bygg- och rivningsprodukter hämtade från hemmet är att varorna är värda över 1 500 SEK, att de är lättillgängliga och att personalen inte behöver lyfta i trappor eller i bostaden. Idag sker 15 till 20 hämtningar per år. Återbruket tar emot produktgrupper som i regel inte har någon organiserad begagnathandel så som byggvaror, VVS-varor, vitvaror, trädgårdsartiklar, elektronik och en del kontorsmöbler. - Samtliga återvinningscentraler tar emot produkter till återanvändning. - Som komplement till Farligt avfall-bilen har Kretslopp och vatten avtalat insamling av återanvändbara produkter genom en second hand-aktör. Gällande avtal innehas av Björkåfrihet som åtagit sig att ha tillgång till två återbruksbilar, kunna ta emot prylar och textilier och ska följa med på minst 50 procent av stoppen för farligt avfall-bilen under vår- respektive höstschemat. - Ägare eller förvaltare av flerbostadshus i Göteborg har möjlighet att beställa gratis hämtning av textilier av Björkåfrihet, Human Bridge och/eller Myrorna. - Kretslopp och vatten erbjuder sedan 2021 en tjänst för hämtning av skrymmande avfall från kundens bostad. Kunden kan även lämna sådant som de vill ska gå till återanvändning. Tjänsten beställs direkt från någon av Kretslopp och vattens upphandlade avfallshämtare och utförs enligt överenskommelse med dessa. Nuvarande utförare är: Avfallshämtning; GLC Flytt; Remondis; Pre Zero; och Återvinningsbilen.	Ja	Som miljöförvaltningen skriver i sin bedömning finns det ett mål i Göteborgs Stads avfallsplan 2021 - 2030 att alla invånare ska ha fastighetsnära möjligheter att lämna produkter till återanvändning. Målet ska vara uppfyllt 2030. Löftet ligger i linje med målet och Kretslopp och vatten gör (som beskrivits) redan flera insatser för att möjliggöra fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. I rapporten "Uppföljning av Göteborgs stads avfallsplan 2021 - 2030 Till och med år 2022", som Kretslopp och vattennämnden 2023-06-14 beslutade att översända till kommunstyrelsen som återrapportering på uppdraget att följa upp avfallsplanen, har förvaltningen Kretslopp och vatten bedömt att avfallsplanens mål "Alla invånare ska ha fastighetsnära möjligheter att lämna produkter till återanvändning" anses vara uppnått fram till år 2022. Prognosen är också att målet kommer att vara uppnått 2030. Bedömningen av måluppfyllelsen grundar sig bl.a. på några av de aktiviteter Kretslopp och vatten gör och som har beskrivits i detta remissvar.	Kretslopp och vatten har inte i dagsläget kunna bedöma vilka resurser utöver redan planerat som ett antagande av löftet skulle innebära, men det väntas rymmas inom budgetram.	Sandra Alm, sandra.alm@kretsloppochvatten.goteborg.se	Ja

Förvaltning/bolag: Kulturförvaltningen

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)			Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -år per år eller totalt för hela perioden och -Ej i budgetram, -Ej i budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Ej i budgetram.	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte							
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	X	Kulturförvaltningen möjliggör för invånare att kostnadsfritt låna böcker, tidningar, spel och andra medier. Med ett bibliotekskort är det dessutom möjligt att strömma film och musik eller gå språkkurser. På kulturhusen finns möjlighet att låna lokaler och utrustning, t.ex. för att skapa musik, konst, slöjd eller text. Även inom museer och konsthall erbjuds invånare möjligheter till eget skapande.	Ja	Kulturförvaltningen bedömer att staden redan uppfyller löftet genom den grundverksamhet som framför allt avdelningen bibliotek och kulturhus har.	Inga ytterligare resurser krävs.	Linnea Nilsson, linnea.nilsson@kultur.goteborg.se	Nej

Datum 2023-08-14
Diarienummer 0288/23

Delegationsbeslut

Miljöförvaltningens remiss - Kommunernas klimatlöften 2024-2026

Ärendet

Miljöförvaltningen har översänt en remiss avseende Kommunernas klimatlöften 2024-2026 till kommunstyrelsen att svara på. Kommunernas klimatlöften är en del i Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland. Antalet löften är 30 varav kommunstyrelsen berörs av tre löften - löfte 1, 4 och 20, där stadsledningskontoret angetts som aktiv part i löftet.

Stadsledningskontoret bedömer att de tre löften som förvaltningen fått att värdera bör antas, med medskicket att uppföljningen på löftet om gröna obligationer är för detaljerad och därmed inte kommer att gå att följa upp på ett rimligt sätt. Det finns dock alternativa uppföljningsmått som kan användas.

Beslut

Kommunstyrelsen svarar på miljö- och klimatnämndens remiss i enlighet med svarenkäten, bilaga.

Delegerad beslutanderätt enligt delegationsordningen

pkt. pkt. 7.2.14 samt punkt 1.5.11 i stadsdirektörens vidaredelegation.

Jessica Granath

Avdelningschef Beslutsunderlag utredning och styrning

Handläggare:

Anna Säveskog

Planeringsledare

anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se, telefon: 031-3680390

Bilaga: Stadsledningskontorets svar på miljöförvaltningens remiss om Kommunernas klimatlöften 2024-2026.

Förvaltning/bolag: Stadsledningskontoret						
Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktiv part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Rymms inom budgetram, -Rymms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Inte rymms inom nuvarande budgetram.	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.	X	SLK har redovisat miljöförvaltningens uppföljning av miljö- och klimatprogrammets strategier till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, så även miljöförvaltningens rapportering av resultatet från interna revisioner enligt stadens gemensamma miljöledningssystem. Miljöförvaltningens uppföljning av miljö och klimatprogrammets mål och delmål som redovisats på nämnd i juni kommer att rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.	ja	Löftet att ha en årlig uppföljning av klimatarbetet bör antas, baserat på den befintliga uppföljningsstrukturen. Resultatet av miljö och klimatnämndens uppföljning vidareförmedlas till kommunens politiska ledning av SLK. Huruvida det blir muntliga informationspunkter är en politisk fråga.	Rymms inom budgetram	Anna Säveskog, anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.	X	Stadsledningskontorets finansavdelning förvaltar stadens portfölj och arbetar med samordnad finansiering för att öka andelen gröna investeringar exempelvis genom gröna obligationer och hållbarhetslänkade lån. Göteborgs Stad emitterade första gröna obligationen redan 2013.	ja*	Stadsledningskontoret anser att staden ska anta löftet, dock med medskick om uppföljningen. Som löftet är formulerat idag kan det inte följas upp, dels mäter vi inte per projekt och dels är det stor skillnad på nybyggnation och ombyggnation (investering och reinvestering). Alternativt kan löftet antas under förutsättningen* att övriga förvaltningar och bolag som fått frågan ställer sig positiva till och bedömer att 50% av all nybyggnation och större ombyggnationer av bostäder och lokaler lever upp till kriterierna för det gröna ramverket som kan nyttjas för att knytas till gröna obligationer. Alternativt antar vi löftet med medskicket att vi följer upp det som idag, hur stor andel av alla emissioner som är gröna. Göteborgs Stads finansavdelning, som finansierar samtliga bolag och förvaltningar i kommunen, har som målsättning att alla emissioner av obligationer under året 2023 skall vara gröna. För 2022 var målsättningen densamma, men utfallet blev 66,7 procent. SLK framhåller att det redan idag, i samarbete med många bolag och förvaltningar, används gröna obligationer för att finansiera all nybyggnation som uppfyller kraven för stadens gröna ramverk, för ombyggnationer lånefinansieras det inte i stor utsträckning.	Stadsledningskontorets finansavdelning emitterar gröna obligationer. Om löftet antas och ska följas upp så som det är specificerat nu behöver en ny uppföljning skapas – arbetet med det rymms inom budgetram men det kräver omprioritering inom verksamheten. Stadsledningskontoret har svårt att bedöma hur stor insats det skulle vara för bolag och nämnder att göra arbetet och återrapporteringen inom ramen för den löpande årliga uppföljningen, men sannolikt kommer det krävas ytterligare arbete och administration, vilket inte bedöms givet att det är prioriterat.	maria.svensson@stadshuset.goteborg.se
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.	X	SLK: Årskort: Kommunen har sedan flera år som arbetsgivare erbjudit årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag. Avseende Cykelvänlig arbetsplats utgår vi från att GLS svarar.	ja	Uppmuntran till resande med kollektivtrafik.	Rymms inom budgetram avseende årskort	Ingång på SLK: Pernilla Carlsson, pernilla.carlsson@stadshuset.goteborg.se, Praktiskt tillämpning av förmåner: Intraservice, Praktiska hanteringen avseende cykelförmåner sker via GSL.

Förvaltning/bolag: Socialförvaltningen Centrum

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktiv part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)				Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?		Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Är i yms inom budgetram, -Är i yms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Är inte i yms inom nuvarande budgetram.	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte										Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	x	<i>Stadsdelsnämnderna fick i december 2020 i uppdrag att, tillsammans med idrotts- och föreningsnämnden, utreda en möjlig framtida organisering av utlåning av idrotts- och fritidsartiklar. Stadsdelsnämnderna Askim-Frölunda-Högsbo och Västra Göteborg fick samtidigt i uppdrag att driva vidare Fritidsbanken i Västra Frölunda. Vid årsskiftet 2020/2021 övergick uppdragen till socialnämnderna. Socialnämnderna gjorde tillsammans med idrotts- och föreningsnämnden en utredning 2021 som rapporterades till berörda nämnder och kommunfullmäktige. Utredningen förslåg en modell för fritidsbanker som bygger på samverkan mellan Göteborgs stad, civilsamhället och det lokala föreningslivet.</i>				ja	<i>I KF budget 2023 har samtliga 4 socialförvaltningar tilldelats uppdrag som innebär att starta upp en fritidsbank med utlåning av fritidsartiklar.</i>	<i>Med hänsyn taget till de ekonomiska förutsättningarna som under året tydligare definierats, finns svårigheter att inom den tänkta ramen etablera fyra fritidsbanker, en i respektive stadsområde. Den fritidsbank som under hösten 2023 kommer att etableras och vara drift i stadsområde Sydväst kan under 2024 kompletteras med ytterligare en i nordost. Dessa två fritidsbanker bedöms kunna tillgodose stora delar av stadens behov, och komplement till dem skulle kunna vara hubbar eller liknande i de två kvarvarande stadsområdena. Detta alternativ innebär att den ursprungligt tänka budgeten kan hållas, och sannolikt nås också i princip samma måluppfyllelse.</i>	Sara Nyström, sara.nystrom@socialcentrum.goteborg.se	<i>Nej (jag kan vara kontakt i denna enskilda insats för SF Centrum men har inte möjlighet att ta ett samordningsansvar i frågan)</i>

Förvaltning/bolag: Socialförvaltningen Hisingen

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Är i budgetram, eller -Är i budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Är i budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej		Kommentar SF Hisingen:
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	X	Stadsdelsnämnderna fick i december 2020 i uppdrag att, tillsammans med idrotts- och föreningsnämnden, utreda en möjlig framtida organisering av utlåning av idrotts- och fritidsartiklar. Stadsdelsnämnderna Askim-Frölunda-Högsbo och Västra Göteborg fick samtidigt i uppdrag att driva vidare Fritidsbanken i Västra Frölunda. Vid årsskiftet 2020/2021 övergick uppdragen till socialnämnderna. Socialnämnderna gjorde tillsammans med idrotts- och föreningsnämnden en utredning 2021 som rapporterades till berörda nämnder och kommunfullmäktige. Utredningen förslår en modell för fritidsbanker som bygger på samverkan mellan Göteborgs stad, civilsamhället och det lokala föreningslivet.	ja	I KF budget 2023 har samtliga 4 socialförvaltningar tilldelats uppdrag som innebär att starta upp en fritidsbank med utlåning av fritidsartiklar.	Kommunfullmäktige beslutade 2022-09-15 att ge idrott- och föreningsnämnden tillsammans med socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydvest i uppdrag att inleda förberedelser för att starta verksamhet för utlåning av idrotts- och fritidsartiklar i form av fritidsbanker i de fyra stadsområdena i januari 2023, enligt förslaget på organisation i utredningen. I kommunfullmäktiges budget 2023 avsattes totalt 1,5 miljoner kronor för uppdraget. För närvarande arbetar socialnämnderna tillsammans med Idrott- och föreningsnämnden för att ombilda den befintliga fritidsbanken i stadsområde Sydvest enligt modellen. Den totala kostnaden för att driva fyra fritidsbanker beräknas till cirka 9,5 miljoner kronor exklusive lokalkostnader. Detta innebär att för att driva fritidsbanker i varje stadsområde enligt utredningens förslag behövs, utöver de 1,5 miljoner kronor som är avsatta för uppdraget 2023, en ramförstärkning för de fyra socialförvaltningarna med sammanlagt 6,75 miljoner kronor 2024 och 8 miljoner kronor 2025 samt fortsättningsvis. Då endast 1,5 miljoner kronor avsatts för uppdraget i Göteborgs Stads budget 2023 är socialnämndernas bedömning att uppdraget inte kan genomföras enligt utredningens förslag under 2023.	Rebecca Huber, rebecca.huber@socialhisingen.goteborg.se	Svaret kommer inte nämndbehandlas då informationen i remissvaret redan rapporterats till nämnd i samband med marsrapporten i aprilnämnd (§145 N166-1240/22) under rubrik övriga beslut/uppdrag 3.4.4. Uppdraget kommer också rapporteras i samband med augustirapporten under september månads nämnd.		

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-08-15

Diarienummer N163-0647/23

Handläggare

Ann-Charlotte Gustafsson

Telefon: 031-365 41 17

E-post: ann-charlotte.gustafsson@socialnordost.goteborg.se

Svar på remiss om Kommunernas klimatlöften 2024–2026, dnr MKN-2023-5418, förvaltningsremiss

Förslag till beslut

Socialförvaltningen Nordost sänder synpunkter enligt bilaga 1 som svar på remiss om Kommunernas klimatlöften 2024–2026, dnr MKN-2023-5418, till miljöförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stad har blivit inbjuden att delta i Klimat 2030:s satsning *Kommunernas klimatlöften 2024–2026* av Västra Götalandsregionen och länsstyrelsen. Löftena ska bidra till klimatmålet om att den västsvenska ekonomin ska vara fossiloberoende år 2030. Att anta klimatlöften är en del av kommunernas förväntade åtaganden. Kommunstyrelsen ska besluta om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras.

Miljöförvaltningen har gjort bedömningar av vilka löften de anser att staden bör anta. Miljöförvaltningen önskar nu få in synpunkter på de löften där förvaltningar/bolag skulle vara aktiv part i genomförandet om löftet antas. Socialförvaltningarna anges som aktiv part endast vid löfte nummer 27: *Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.*

Svar till miljöförvaltningen ska lämnas i bifogat formulär, se bilaga 1, senast den 16 augusti 2023.

Bilagor

1. Synpunkter från socialförvaltning Nordost angående Kommunernas klimatlöften 2024-2026.

Socialförvaltning Nordost

Fredrik Johansson
Förvaltningsdirektör

Tobias Gröndahl
Avdelningschef

Förvaltning/bolag: Socialförvaltningen Nordost								
Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Är i budgetram, eller -Är i budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten -Är i budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten -Är i budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej	Kommentar SF Nordost:
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	X	Fixotek: Socialförvaltningen bidrar med 1 tjänst, bekostad av Bostadsbolaget, för bemanning av Fixoteket i Hammarkullen och Rannebergen. Där kan invånare fritt laga, låna verktyg, byta för att förlänga livet på sina saker. Lokaler bekostas och tillhandahålls av Bostadsbolaget. Fritidsbanker: Stadsdelsnämnderna fick i december 2020 i uppdrag att, tillsammans med idrotts- och föreningsnämnden, utreda en möjlig framtida organisering av utlåning av idrotts- och fritidsartiklar. Stadsdelsnämnderna Askim-Frölunda-Högsbo och Västra Göteborg fick samtidigt i uppdrag att driva vidare Fritidsbanken i Västra Frölunda. Vid årsskiftet 2020/2021 övergick uppdragen till socialnämnderna. Socialnämnderna gjorde tillsammans med idrotts- och föreningsnämnden en utredning 2021 som rapporterades till berörda nämnder och kommunfullmäktige. Utredningen förslog en modell för fritidsbanker som bygger på samverkan mellan Göteborgs stad, civilsamhället och det lokala föreningslivet.	ja	I KF budget 2023 har samtliga 4 socialförvaltningar tilldelats uppdrag som innebär att starta upp en fritidsbank med utlåning av fritidsartiklar. Med hänsyn taget till de ekonomiska förutsättningarna som under året tydligare definierats, finns svårigheter att inom den tänkta ramen etablera fyra fritidsbanker, en i respektive stadsområde. Den fritidsbank som under hösten 2023 kommer att etableras och vara drift i stadsområde Sydväst skulle under 2024 kunna kompletteras med ytterligare en i nordost ifall beslut om ytterligare finansiering tas inför 2024. Dessa två fritidsbanker bedöms kunna tillgodose stora delar av stadens behov, och komplement till dem skulle kunna vara hubbar eller liknande i de två kvarvarande stadsområdena. Detta alternativ innebär att den ursprungligt tänka budgeten kan hållas, och sannolikt nås också i princip samma måluppfyllelse.	Beräknad kostnad för att driva en fritidsbank var enligt utredningen 2021 cirka 1,5 miljoner kronor per år. Kommunfullmäktige beslutade 2022-09-15 att ge idrott- och föreningsnämnden tillsammans med socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst i uppdrag att inleda förberedelser för att starta verksamhet för utlåning av idrotts- och fritidsartiklar i form av fritidsbanker i de fyra stadsområdena i januari 2023, enligt förslaget på organisation i utredningen. I kommunfullmäktiges budget 2023 avsattes totalt 1,5 miljoner kronor för uppdraget. Socialnämnderna arbetar nu tillsammans med Idrott- och föreningsnämnden för att ombilda den befintliga fritidsbanken i stadsområde Sydväst enligt modellen. Planering har också påbörjats för att starta upp en fritidsbank i Nordost och Hisingen 2024 och Centrum 2025. Den totala kostnaden för fyra fritidsbanker beräknas till cirka 9,5 miljoner kronor exklusive lokalkostnader. För att driva fritidsbanker i varje stadsområde enligt utredningens förslag behövs, utöver de 1,5 miljoner kronor som är avsatta för uppdraget 2023, en ramförstärkning för de fyra socialförvaltningarna med sammanlagt 6,75 miljoner kronor 2024 och 8 miljoner kronor 2025 samt fortsättningsvis. Då endast 1,5 miljoner kronor avsatts för uppdraget i Göteborgs Stads budget 2023 är socialnämndernas bedömning att uppdraget inte kan genomföras enligt utredningens förslag under 2023.	Tobias Gröndahl tobias.grondahl@socialnordost.goteborg.se	Nej (jag kan vara kontakt i denna insats för SF Nordost men har inte möjlighet att ta ett samordningsansvar i frågan för oss 4 SF)	Svaret kommer inte att nämndbehandlas. Informationen i remissvaret rapporteras till nämnd i samband med "Uppföljning särskilda beslut och uppdrag".

Förvaltning/bolag: Socialförvaltningen Sydväst

Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktiv part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Är i inom budgetram, -Är i inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Är i i inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej	Kommentar
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	X	1) Socialnämnderna gjorde tillsammans med idrotts- och föreningsnämnden en utredning 2021 som rapporterades till berörda nämnder och kommunfullmäktige. Utredningen förslog en modell för fritidsbanker som bygger på samverkan mellan Göteborgs stad, civilsamhället och det lokala föreningslivet. Socialförvaltning Stdväst har påbörjat övertagandet i förvaltningens regi enligt utredningens förslag.2) Förvaltningen samarbetar också med leksaksbiblioteket Högsbo och planerar att ingå ett IOP med finansiering av folkhälsomedel. 3) Vi har ett samarbete med foodsavers west i axelhuset där vi upplåter lokal för verksamheten. 4) Förvaltningen samarbetar med smarta karta i projektet låg ekonomisk standard	ja	I KF budget 2023 har samtliga 4 socialförvaltningar tilldelats uppdrag som innebär att starta upp en fritidsbank med utlåning av fritidsartiklar. Och det är en strategi i miljö och klimatprogrammet.	1) Med hänsyn taget till de ekonomiska förutsättningarna som under året tydligare definierats, finns svårigheter att inom den tänkta ramen etablera fyra fritidsbanker, en i respektive stadsområde. Den fritidsbank som under hösten 2023 kommer att etableras och vara drift i stadsområde Sydväst kan under 2024 kompletteras med ytterligare en i nordost. Dessa två fritidsbanker bedöms kunna tillgodose stora delar av stadens behov, och komplement till dem skulle kunna vara hubbar eller liknande i de två kvarvarande stadsområdena. Detta alternativ innebär att den ursprungligt tänka budgeten kan hållas, och sannolikt nås också i princip samma målpåfyllelse. För att driva fritidsbanker i varje stadsområde enligt utredningens förslag behövs, utöver de 1,5 miljoner kronor som är avsatta för uppdraget 2023, en ramförstärkning för de fyra socialförvaltningarna med sammanlagt 6,75 miljoner kronor 2024 och 8 miljoner kronor 2025 samt fortsättningsvis. Den totala kostnaden för att driva fyra fritidsbanker beräknades i utredningen till cirka 9,5 miljoner kronor exklusive lokalkostnader. När Sydväst nu har tagit över fritidsbankern i Frölunda har det visat sig att kostnaderna blir högre än de preliminära beräkningarna i utredningen. IoFF har tagit med kostnader för fritidsbanken i verksamhetsnomineringarna inför 2024 2) Ett samarbete i ett IOP är på väg att upprättas med leksaksbiblioteket Högsbo. Enligt förslag kommer det under en tre årsperiod innebära finansiering med 270 000 sek genom folkhälsomedel. 3) Lokal för verksamheten. 4) Inga ännu	madeleine Källvenius madeleine.kallvenius@socialsydvas t.goteborg.se	Ja	Svaret kommer inte nämndbehandlas

Datum 2023-08-23
Diarienummer 2023-01188

Miljöförvaltningen
Linda Svensson
linda.svensson@miljo.goteborg.se

Yttrande över remiss från Miljöförvaltningen – Kommunernas klimatlöften 2024-2026

Förvaltningen är positiv till arbetet med VGR och Klimat 2030 och tycker det är självklart att staden ska samarbeta med regionen och övriga kommuner. Klimatet är en stor och komplex utmaning som kräver många samarbeten i olika format och former.

Förvaltningen har gått igenom de löften som främst rör Stadsbyggnadsförvaltningen. Vi ser att dessa i flera fall är ganska lika de mål och arbeten som görs inom ramen för både Miljö- och klimatprogrammet och ÖP. Det finns några udda skrivningar som vi inte helt och hållet instämmer i.

Vi har diskuterat löfterna fram och tillbaka och vi landar i en slutsats som inte handlar om huruvida vi kan uppfylla löfterna eller ej utan mer om hur vi inom staden hanterar denna typ av löften, avtal, utmaningar, signaturer, etc. Ur styrning- och ledningsperspektiv styrs vi av kommunfullmäktige och våra nämnder. När det gäller miljö och klimatarbetet och dess ambitioner styrs vi av det av kommunfullmäktige beslutade Miljö- och klimatprogrammet.

Vi ser helst att alla mål och löften ryms inom de två strukturerna som är utpekade i Miljö- och klimatprogrammet, dvs miljöledningssystemet och strategierna. Om alla mål, delmål och löften som rör miljö och klimat kan inrymmas i dessa strukturer blir det enklare för oss att arbeta med frågorna och inte minst följa upp, rapportera och se hur det går.

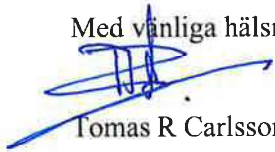
När det kommer till uppmaningar likt klimatlöfterna anser vi att det borde hanteras mer övergripande i staden, och inte läggas ut på alla förvaltningar som skall ha sin styrning via kommunfullmäktige och nämnder.

I detta specifika fall är det oklart hur uppföljning ska gå till, men tidigare har det varit en skattning på ganska generell nivå. Vi ser gärna att detta sköts av miljöförvaltningen eller stadsledningskontoret eftersom löfterna inte är kopplade till något som beslutats av kommunfullmäktige. Det blir ottydligt och svårarbetat ur både lednings- och styrningsperspektiv samt för dem vi är till för om vi ska ha ytterligare mål och löften vid sidan av kommunfullmäktige beslutade program.

Slutsatsen är att ja, vi är positiva till klimatlöftena. Av de vi kan bedöma är de över lag i linje med stadens arbete inom Miljö- och klimatprogrammet och Översiktsplanen. Förvaltningen vill dock inte ta ansvar för löften, specifika insatser, uppföljning eller rapportering.

Förvaltningen har valt att inte kommentera de specifika löftena.

Med vänliga hälsningar

Tomas R Carlsson

Avdelningschef

Utveckling och styrning

Stadsbyggnad

Förvaltning/bolag: Stadsfastighetsförvaltningen

Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -är per år eller totalt för hela perioden och -ryms inom budgetram, -ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -inte ryms inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.		Omhändertas i förvaltningens verksamhetsplanering och tillika instiftad i olina planer och strategier som verkar arbeta mot målen i miljö- och klimatprogrammet.	Ja, med reservation	Löftet bör antas men uppföljningen bör involveras i uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet. Miljöförvaltningen måste tänka till. Varför ska vi ha klimatlöften om vi nu har ett ambitiöst miljö och klimatprogram där uppföljning redan genomförs? Se till att få ordning på denna uppföljning istället. I dagsläget så ser vi få anledningar till att ha klimatlöften om dessa ändå kopplas till stadens miljö- och klimatprogram och alla dessa olika styrande dokument som målen i programmet dockar an till. Vi anser att dessa klimatlöften är lågt satta, då målen i miljö- och klimatprogrammet är tuffare. Vi ser en risk att uppföljning inte skulle ge någonting mer än att man lägger onödiga resurser och skattemedel från hela staden på något som istället kunde läggas på att effektivisera aktiviteter som driver stadens klimatarbete framåt enligt miljö-och klimatprogrammet.		Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	
2. Vi har en koldioxidbudget. Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.		Omhändertas i förvaltningens verksamhetsplanering och uppföljning med att minska klimatpåverkan från våra ny och ombyggnationsprojekt. Kommande: plan för omställning till klimatneutral förvaltning.	Ja med tillägg	Klimatbudgeten/Koldioxidbudgeten bör vara på förvaltningsnivå utifrån dess miljöpåverkan. Skapar även incitament att bevara istället för att riva och bygga nytt. Detta bör styras från politiken med järnhand för att det ska bli något fart på omställningen. Annars kommer det aldrig att hända något eftersom stadens förvaltningar och kommunala bolag ligger på så olika nivåer i omställningen. Då spelar det ingen roll ifall några förvaltningar når målen i miljö- och klimatprogrammet för staden som	Ryms inom budgetram för stadsfastigheter, men allt som oftast inte inom kundförvaltningarnas.		
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet. Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatdialog (fysisk eller digital) skapas.		"Vi kan påverka" är ett arbete som stadsfastigheter har haft pågående under flera års tid tillsammans med våra hyresgästförvaltningar för att sänka energiförbrukningen genom beteendeförändringar. "Solvis" är ett avslutat projekt som innebär att solceller installeras och kopplas till en skärm som på ett pedagogiskt sätt visar hur mycket energi som produceras i realtid och vad den kan användas till. Detta för att lära ut vad energi är. Att arbeta med beteendeförändringar och pedagogiskt lärande kring energi kopplas detta till mål i miljö- och klimatprogrammet kring energieffektivisering och omställning till fossilfri el.	Ja	Om löftet antas så behöver resultatet av involveringen av invånare omhändertas på ett sådant sätt som skapar tydliga direktiv och krav på vad kommunen ska göra för att kontinuerligt förbättra och förstärka klimatarbetet och påskynda omställningen som idag går alldeles för långsamt!		Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.	x	Arbetar redan med detta och finns mål i vår verksamhetsplanering och vi har ett program för gröna obligationer. Vi följer och överträffar stadens mål vilket innebär att vartannat projekt ska vara finansierat med gröna obligationer. Förvaltningen har som mål att alla projekt ska finansieras med gröna obligationer. Idag har vi ett arbetssätt för detta men det behöver bli tydligare, se kolumn F - resurser. Det kvarstår fortfarande arbete förtydligande av process och innehåll, exempelvis behöver vi ekonomisk data för större installationer som vi inte vet om vi har idag. Detta bör arbetas fram och läggas in retroaktivt i programmet.	Ja	50% är lågt ställt för kommunen. Gröna obligationers syfte är att främja klimatsmart byggande och ska vi som kommun klara av att bli klimatneutrala till 2030 så behöver staden höja ribban. De 50% av nybyggnationerna som inte finansieras av gröna obligationer skapar en målkonflikt tillsammans med målen i stadens energiplan. Varför? Vartannat projekt kan då skippa kraven till fördel för ekonomisk vinning. Historiskt sett blir projektet per se dyrare om man inte involverar sakkunniga tidigt i projekten samt genererar byggnationen en högre klimatpåverkan då vi har sett att vi missar delar i projektet som annars hade varit en enkel och kostnadseffektivare lösning i tidigt skede.	Ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten Det kräver att förvaltningen kommer med tydliga riktlinjer vad som gäller för oss som är involverade i detta samt att alla som arbetar med något som faktiskt berör GO är införstådda i konsekvenser för förvaltningen om vi inte följer rutiner osv. Arbetet med gröna obligationer är väldigt omfattande och vi behöver resurser för att kunna jobba samordnat, effektivt och konsekvent med detta.	Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	Nej
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.		Görs inom FoUI-projekt och inom plattformen för klimatneutralt byggande.	Ja	Löftet är för otydligt för att kunna skapa incitament till förändring. Detta görs redan i staden och vi ser även här bara en risk av kostsam uppföljning som inte kommer ge någonting eftersom vi redan anses efterleva löftet.		Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	Nej
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.			Ja	Minska utsläpp men också koppla an detta löfte till målet och delmålen om Naturen i miljö- och klimatprogrammet då det i senaste rapporten från MF om uppföljning av programmet visade på att det krävs fortsatt stor utveckling och mycket arbete för att vi ska nå detta mål. Projekt kring bevarande och ökning av biologisk mångfald bör till!			
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunen fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi och klimatrådgivare.			Ja	Vi ställer oss positiva till att även fokusera på energi och klimat i miljötillsyn både generellt och i vår verksamhet.			

8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.	x	Vi följer stadens energiplan och tillika förvaltningsspecifik framtagen Ja Energieffektiviseringsplan. Vi har även det förvaltningsspecifika Solenergiprogrammet. Både plan och program finns även med i vår verksamhetsplanering och systematiskt arbete med planerna samt uppföljning, stärks upp av implementerat miljöledningssystem. Vi har flera medarbetare som dagligen jobbar med energiplan, effektivisering, controller etc.	Vi gör redan detta och planerar att fortsätta.	Ryms inom budgetram	Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	Nej
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	x	Stadsförvaltningens plan för minskad klimatpåverkan 2021, 2022 och 2023 Ja	Vi ser inte att detta löfte skulle ge staden något lyft utan är för lågt. Vi gör redan detta och planerar att fortsätta eftersom det är ett skarpt mål i miljö-och klimatprogrammet. Detta är även ett löfte som är lägre satt än målet i miljö-och klimatprogrammet.	Ryms inom budgetram för stadsfastigheter, men allt som oftast inte inom kundförvaltningarnas.	Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	Nej
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	x	Deltar i plattform för klimatneutralt byggande. Ja	Det är genom inköp som en stor klimatpåverkan finns och kompetensen kring detta idag hos upphandlare är bristfällig. För att detta ska kunna genomföras krävs det utökad budget och tydligare direktiv och styrning från politiken med "ska-krav", specifika uppdrag etc till respektive förvaltning och kommunalt bolag i staden.	Ryms inte inom nuvarande budgetram Behövs förstärkning av upphandlare	Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	Nej
11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.		Ja				
12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mätt som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.		Förbereder för laddstolpar i nybyggnationsprojekt. Ja	Löftet bör antas men reservation för att det behövs tydligare direktiv och styrning från politiken om vad detta ska innebära för att vi ska öka takten i omställningen till ett transporteffektivt samhälle som idag går alldeles för långsamt.			
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.		Ja	Löftet bör antas men reservation för att det behövs tydligare direktiv och styrning från politiken om vad detta ska innebära för att vi ska öka takten i omställningen till ett transporteffektivt samhälle som idag går alldeles för långsamt.			
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.	Vi väljer att avstå från att vara aktiv part i detta löfte.	Fossilfri bilpool, sätter upp laddstolpar för att möta behov av Ja elektrifiering vid våra områdeskontor. Vi förbereder för laddstolpar i våra nybyggnationsprojekt.	Staden har redan planer och strategier för att hantera detta som är skarpare än klimatlöftet.	Ryms inom budgetram	Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	Nej
15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.		Vi klimatväxlar Ja med tillägg	Hellre lägga fokus på att leva upp till våra klimatmål snarare än att satsa på kompensationsåtgärder. Ej tillåta flygresor inom Europa. För att detta ska ge tryck i arbete med eliminering av grundorsaken, dvs att vi ens behöver klimatväxla pga att vi bidrar till fossila utsläpp av tjänsteresor.			Nej

16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.		Görs redan. Vi ställer krav via GSL.	Ja	Idag finns det inte några alternativ på större pickuper som vi behöver i vårt underhållsarbete. Det beställs HVO-bilar. Vi är således begränsade i elektrifieringsarbetet av fordonsflottan.		Nej
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.		Vi arbetar med kravställning av transporter till och från byggarbetsplatser genom stadsfastighetsförvaltningens plan för minskad klimatpåverkan, Transporter inkluderas till och från byggarbetsplatser i de projekt som har en klimatbudget.	Ja		Kundförvaltningarnas budgetar påverkas av de krav som vi ställer på respektive projekt(summa) inom planen för minskad klimatpåverkan.	
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossil fria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	x	Arbetar med inventering av vår maskinpark och säkerställer att dieseldrivna maskiner vars avtal löpt ut/egen ägda ska kunna drivas med HVO. Elektrifiering av maskiner pågår. Ställer krav på entreprenader i miljöplan/TKA - Gemensamma byggentreprenader. Tuffare krav inom fokusprojekt inom stadsfastighetsförvaltningens plan för minskad klimatpåverkan.	Ja	Görs och bör fortsättas.	Ryms delvis inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten och tillika utökad budget för att få till den omställning som krävs för att nå målet om elektrifierad maskinpark till 2026. Kundförvaltningarnas budgetar påverkas av de krav som vi ställer på respektive projekt(summa) inom planen för minskad klimatpåverkan.	Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se Nej
19.Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.			Ja			
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.		Erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda.	Ja, med tillägg	Gör om erbjudandet så att arbetsgivaren erbjuder årskort utan löneavdrag (endast förmånsbeskattning). Det finns för få incitament för anställda att välja miljövänliga alternativ än bil idag. Det behövs tänkas till om vad som krävs för att få personer att välja andra alternativ än bil och det måste vara i relation med tid och pengar. Annars kommer man alltid att välja bilen då tiden är en avgörande roll i många fall. Sänk kostnaderna för leasing av cykel och framför allt elcykel.		
21.Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.			Ja	Matsvinn har en stor klimatpåverkan. SFF kan vara stöttande i att hitta lösningar för att möjliggöra samnyttjande av storkök.		Nej
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO2e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.			Ja			
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samlä in samt återbruka produkter.		Leasing av datorer, mobiltelefoner och skrivare. Vi har väldigt få surfplattor.	Ja	Löftet bör antas eftersom det är ett av målen i stadens avfallsplan men det gör också att det blir ytterliggare ett löfte där staden har annan uppföljning på. Detta ingår i regionens och tillika göteborgs stads avfallsplan.		Nej

Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.		Görs inte systematiskt idag, ev. harmoniserade loggor på kläder	Ja	Se över egna kravställningar. Gemensamma arbetskläder istället för personliga för de som inte är ute på byggarbetsplatserna lika ofta. Kläder i gott skick lämnas tillbaka om man avslutar anställning. Sluta ha loggor och namn på kläder, möjligen Göteborgs Stad-logga. Detta ingår i regionens och tillika göteborgs stads avfallsplan.			Nej
25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.		Tage, CCbuild, hållbarhetsrum med återbrukade möbler på ett av våra kontor.	Ja med reservation	För lågt satt mål i löftet. Om ett nytt kontor ska inredas ska man behöva motivera varför man inte använder återbrukade möbler och detta bör vara ett krav från staden. Inköp och upphandling måste bli skarpare att ställa krav på stadens förvaltningar och bolag gällande detta. Detta ingår i regionens och tillika göteborgs stads avfallsplan.			Nej
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÅVC, plats för återanvändning på befintlig ÅVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.			Ja	Mycket bra idé! Vi bör tänka på detta i utformningen av våra ÄV-hus. Detta ingår i regionens och tillika göteborgs stads avfallsplan.			Nej
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.			Ja	SFF kan vara stöttande med att hitta lösningar tillsammans med hyresgästerna. Kvarterens centrala hub. Tillgång till slöjdsalar för att kunna reparera och laga. Samnyttjande. Exempelvis kan verksamheten hyra dagtid och ideell organisation kvällstid. Behövs jurister kring hyresmodell vid samnyttjande. Om antas, behöver tänka på barn/personer med skyddad identitet. Detta ingår i regionens och tillika göteborgs stads avfallsplan.			Nej
28.Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.	x	Görs redan och vi fortsätter enligt plan. Vi har vår Energieffektiviseringsplan som vi arbetar utifrån på ett systematiskt och strukturerat sätt. "Vi kan påverka" är ett samarbete med våra hyresgäster med fokus på att lära ut om energiminimerande åtgärder genom rådgivning och stöd av energipedagog. Vi har ett solenergiprogram där vi år 2030 ska ha installerat solceller på våra fastigheter som motsvarar produktion av 35 GWh sol el varav 20 GWh på befintliga fastigheter och 15GWh på nya fastigheter. Långsiktigt mål är att 60 % av del el som förvaltningen behöver ska produceras av solceller. Målet ska nås senast efter den takunderhållscykel om 40 år. Använder BeLok.	Ja med tillägg	För lågt satt mål i löftet.	Ryms inom budgetram för stadsfastigheter, men allt som oftast inte inom kundförvaltningarnas.	Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	Nej
29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.	X	Trästomme/hybridstomme ingår redan i SFF:s tekniska krav och anvisningar för samtliga nybyggnations- och tillbyggnationsprojekt och större reinvesteringsprojekt där stommen behöver kompletteras. Se stadsfastighetsförvaltningens plan för minskad klimatpåverkan 2023.	Ja med reservation	För lågt satt mål. Ska vi nå våra klimatmål, så gäller detta att klimatkrav i samtliga projekt, inte ett fåtal. Kravställ trästomme/hybridstomme alternativt kravställ en klimatbudget som överensstämmer med stadens klimatmål (halvering till 2025, 90% reduktion till 2030). Det här målet kan kopplas ihop med målet om klimatbudget (klimatlöfte 2).	Ryms inom budgetram för stadsfastigheter, men allt som oftast inte inom kundförvaltningarnas.	Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	Nej
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	X	Den generella riktlinjen är att om det finns en befintlig byggnad på fastigheten är projektet automatiskt ett återbruksprojekt. Kravställer genomförande av inventering av befintliga byggnader på fastigheten för att möjliggöra återbruk av hela eller delar av byggnaden och dess byggprodukter inom det egna projektet, inom förvaltningen eller i externa projekt. I vår plan för minskad klimatpåverkan är återbruk en central del för att vi ska nå våra klimatmål. Vi har återbruksrutiner och cirkulationsplatser för återbruk.	Ja med tillägg	Utgå från att i första hand bevara byggnader och infrastruktur för att ha en chans att nå klimatmålet till 2030. Den generella riktlinjen bör vara att om det finns en befintlig byggnad på fastigheten ska projektet automatiskt vara ett återbruksprojekt. Genomför inventering av befintliga byggnader på fastigheten för att möjliggöra återbruk av hela eller delar av byggnaden och dess byggprodukter inom det egna projektet, inom förvaltningen eller i externa projekt. För vår del skulle kravet kunna skärpas till att använda återbrukade stomdelar varje år.	Ryms inom budgetram för stadsfastigheter, men allt som oftast inte inom kundförvaltningarnas.	Hanna Sandström-Dry, hanna.sandstrom@stadsfast.goteborg.se Cecilia Tammgren, cecilia.tammgren@stadsfast.goteborg.se	Nej

Förvaltning/bolag: Stadsmiljöförvaltningen

Klimatlöfte	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -är per år eller totalt för hela perioden och -ryms inom budgetram, -ryms inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -inte ryms inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.	X	Är med i olika utvecklingsprojekt av olika slag, t ex electric worksite, hållbara smarta parker, handslaget för ökat återbruk, plattform för klimatneutralt byggande mm.	ja		Ryms inom budgetram	Emil Björklund emil.bjorklund@stadsmiljo.goteborg.se	nej
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.		Stadsmiljöförvaltningen deltar i styrgruppen för revidering av energiplanen.				anna.safsten@stadsmiljo.goteborg.se	nej
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	X	Tar fram och använder gemensamma miljökrav, miljö- och klimatkrav vid inköp och upphandlingar, upphandling av elektrifierade arbetsmaskiner genomförs, inför Byggvarubedömning, klimatberäkningar av vissa projekt, ger miljöstöd till projekt, klimatbättre pilotprojekt t ex packhuskajen.	ja			Lisa Edler lisa.edler@stadsmiljo.goteborg.se	
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	X		ja		tid och kompetens på förvaltningen, tydlig ansvarsfördelning, uppdaterade utvärderingsmodeller vid inköp och upphandling.	Lisa Edler lisa.edler@stadsmiljo.goteborg.se	
12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mått som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.	X	samordningsansvar för strategin "vi driver på hållbara transporter" , klimatscenario, ser över våra interna processer och samarbetar med SBF och EXF	Ja			Anna Säfsten anna.safsten@stadsmiljo.goteborg.se	
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.	X	Under sommarperioden (maj tom september) 2023 genomför vi följande anpassningar av gaturum mot mer vistelsevänliga sådana och med fokus på gångfart. Dvs sommargator med ambitionen att varje sommar erbjuda dessa miljöer. till exempel: Allmänna vägen, Teatergatan, Andra Långgatan, Tredje Långgatan, Kungsgatan och Brahegatan. Vi genomför dessutom sommartorg på Stigbergstorget (maj tom september) och Grönsakstorget (ca 4 veckor under 2023) där ytor för bilparkering omvandlas till vistelseyor. Tidigare trafikkontoret har tagit fram en stadsmiljöplan för omvandling av det centrala området inom vallgraven. Det är nu ett antaget dokument av nämnden som inriktning för kommande investeringar. Planen innehåller mängder av initiativ för att göra stadsrummet mer attraktivt. I årets budget finns flera initiativ upptagna som uppdrag. Arbeta har påbörjats för att omvandla bilparkeringar till torg och skapa vistelseyor för gående längs med vallgraven, bland annat genom att ta bort parkeringar på Kungstorget längs Bazargatan i syfte att skapa en levande stadsmiljö. I Majorna, på Slottskogsgatan har utrymmet för biltrafik minskats till förmån för enklare cykelvägar. Syftet är att skapa bättre cykelförbindelser där det finns saknade länkar. Under året kommer ytterligare cykelbanor tillskapas på bland annat Såggatan. Vi kommer även att prova ett antal åtgärder för att bättre vägledning och orienterbarhet för cyklister genom att måla cykelsymboler på gator där cykelbanor tar slut.	Ja		kerstin.elias@stadsmiljo.goteborg.se		
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.	X	Vi följer de parkeringsriktlinjer som finns i staden och arbetar med utvecklingsprojekt där parkering och förändring av parkering är en del. Förvaltningen har ett par budgetuppdrag som kan leda till färre parkeringar i centrala delar av Göteborg: » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att revidera parkeringspolicyn med utgångspunkt i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram och trafikstrategin. Inriktningen ska vara att parkeringarnas fotavtryck ska minska samtidigt som tillgängligheten ska vara god, exempelvis genom att flytta markparkeringar till p-hus och strategiska parkeringsnoder. Stadsmiljönämnden får i uppdrag att fler av Göteborgs Stads p-platser ska reserveras till en ökad andel gröna bilpooler och delningstjänster.	Ja				
15. Vi klimtväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingsystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.	X		Ja	Göteborgs Stad har haft ett system för klimatväxling sedan 2010 och vi avser fortsätta med systemet.	Ryms inom budgetram		Ja, tillsammans med Linda Svensson kanske på MF?
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.	X		Ja			Lisa Edler lisa.edler@stadsmiljo.goteborg.se	
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	X		Nej	Bör omformuleras så att det inte står alla nya arbetsmaskiner då alla arbetsmaskiner inte kan drivas på el eller förnybart i nuläget vilket gör målet omöjligt att nå. Bör stå något " i takt med vad marknaden erbjuder"		Emil Björklund emil.bjorklund@stadsmiljo.goteborg.se	
19.Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.	X		ja			Anna Säfsten	
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.	X	Stadsmiljö har inte deltagit i cykelvänlig arbetsplats, men erbjuder som resten av Göteborgs stad årskort med löneavdrag.	ja			Anna Säfsten	

24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara attt: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.	Vår förvaltning kan spela en roll i detta genom enheten för arbetsmarknadsåtgärder och vårt förråd. Vi arbetar med att återbruka kläder och laga.			Emil Björklund
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	Platser kan upplåtas för den här typen av verksamhet, bytesskåp, app-baserade skåp för att låna/hyra grejor. Sstadsmiljöförvaltningen erbjuder platsen men har inte uthyrningen som sådan.	X	X	
28.Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.	Detta kan vi bidra med på våra arbetsplatser.			
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	Vi har stor potential inom detta, både att cirkulera mer internt i Staden och tillhandahålla platser för mellanlagring.			Emil Björklund emil.bjorklund@stadsmiljo.goteborg.se

Förvaltning/bolag: Utbildningsförvaltningen

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -Är per år eller totalt för hela perioden och -Är i månadsbudgetram, -Är i månadsbudgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -Är i månadsbudgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte							
1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.							
2. Vi har en koldioxidbudget. Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.							
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet. Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatdialog (fysisk eller digital) skapas.							
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.							
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.							
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.							
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunen fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi- och klimatrådgivare.							
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.							
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.							
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.							
11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.							
12. Vi säkerställer att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mått som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.							
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.							

14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.	Vi ser positivt på det.
15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.	Vi ser positivt på det, och har ansökt om medel.
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.	Vi ser positivt på det.
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.	Vi ser positivt på det.
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.	Vi ser positivt på det.
19.Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.	Vi ser positivt på det.
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.	Vi ser positivt på det.
21.Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.	Vi ser positivt på det.Vi arbetar med målet.
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO2e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.	Vi ser positivt på det.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.	Vi ser positivt på det.
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.	Vi ser positivt på det.
25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.	Vi ser positivt på det. Vi använder Tage idag.
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÄVC, plats för återanvändning på befintlig ÄVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.	Vi ser positivt på det.
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa. Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.	Vi ser positivt på det.

28.Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.	Vi ser positivt på det.
29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.	Vi ser positivt på det.
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	Vi ser positivt på det.

Förvaltning/bolag: Utbildningsförvaltningen, komplettering

	Sätt kryss för de löften ni skulle vara aktivt part i genomförandet av (se våra bedömningar i bilaga 1)	Vad gör er förvaltning/bolag redan idag med koppling till löftet?	Bedömer ni att löftet bör antas? Ja/nej	Varför bör löftet antas/inte antas?	Vad skulle det innebära för resurser för er att genomföra löftet, utöver det ni eventuellt redan planerar att genomföra? Ange om kostnaden: -är per år eller totalt för hela perioden och -Elys inom budgetram, -Elys inom budgetram men kräver omprioritering inom verksamheten eller -inte rymms inom nuvarande budgetram.	Vem är er kontaktperson för löftet? Ange namn och e-postadress	Kan ni tänka er att vara en huvudkontaktperson för löftet till Klimat 2030? Ja/nej
Klimatlöfte							
21.Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.	x	Målet att minska matsvinnet arbetar vi med långsiktigt, dagligdags sedan länge, mer systematiskt sedan 2011. Vi följer: Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030, Göteborgs Stads avfallsplan 2021-2030, Göteborgs Stads policy för måltider (H 2021 nr 251, P 2021-12-09 § 14, Dnr 0417/20), samt Utbildningsnämndens anvisning för måltider utifrån Göteborgs stads policy för måltider – kommungemensam för livsmedel, mat och måltider (UBN 2023-01-17, § 19, Dnr 0481/21). Vi arbetar enligt Göteborgsmodellen för mindre matsvinn, och mäter dagligen de tre mätfraktionerna. Tallrikssvinnet är den av mätfraktionerna som är svårast att påverka. Förvaltningen arbetar, i enlighet med anvisningen ovan, för att öka medvetenhet genom hela organisationen: information om måltidsorganisationens arbete med val av råvaror, tydlig information i serveringen och en god måltidsmiljö anses hjälpa matgästen eleven att inte ta mer mat än det hen äter upp. Utöver att minska svinnet inom våra verksamheter önskar vi även lyfta att vi använder oss av möjligheten att i upphandlingen välja varor med kort hållbarhet. Därmed tar vi ansvar för att, redan vid inköp av råvaran, minska svinnet någonstans i livsmedelskedjan. Ovanstående åtaganden gäller även för de av förvaltningens utbildningar som vänder sig specifikt emot måltidsbranschen.	Ja	Göteborgs stad har redan åtagit sig detta. Parisavtalet kan inte hållas om inte alla som har möjlighet bidrar genom att minska utsläppen av växthusgaser.	Rymms inom budgetram	victoria.claesson@educ.goteborg.se	nej
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO2e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.	x	Målet att minska klimatavtrycket arbetade vi med redan före det konkretiserats i att mätas i CO2e. CO2e har vi mätt och följt upp systematiskt sedan möjligheten gavs i det IT-stöd som våra måltidsverksamheter använder. Vi strävar efter hållbarhet genom att ha ett helhetsperspektiv i utformandet av måltidsmiljön med hänsyn taget till sociala, ekonomiska och ekologiska dimensioner: Målet är att så många elever som möjligt ska äta skollunch. Vi ser att våra elever äter i lägre utsträckning då enbart vegetariskt alternativ erbjuds. ”Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att säkerställa att de köttprodukter som Göteborg Stad köper in är ekologiska eller naturbetade, uppfyller minst svenska djurskyddskrav samt är närproducerade i så stor utsträckning som möjligt. All fisk ska vara miljömärkt och inte bottentrålad.” Det är sannolikt att de ökade kraven i Budget 2023 blir kostnadsdrivande. Det går ej att utgå ifrån att leverantörer hinner ställa om: Med en snävare kravspecifikation förväntas tillgången på råvaror minska. En livsmedelsgrupp, fisk, riskerar att nästan helt falla bort under en övergångsperiod som vi ej ser slutet på. Vi ställer oss frågande till hur ett nytt system; ”för att följa upp de faktiska livsmedelsinköpens klimatavtryck”, skall bidra till att uppfylla klimatlöftet. IT-stödet för måltid, Matilda, är fortfarande inte fullt ut implementerat. Vi anser att just uppgiften CO2e/måltid, som ges i Matilda, är en pedagogisk hjälp att åskådliggöra, konkretisera och göra matgästen delaktig. Matgästen får information som ger möjlighet att göra ett aktivt val för klimatet. Detta ökar medvetenheten, ger en träning och skapar beredskap för framtida val i egna hemmet.	Ja	Göteborgs stad har redan åtagit sig detta. Parisavtalet kan inte hållas om inte alla som har möjlighet bidrar genom att minska utsläppen av växthusgaser.	Rymms inom budgetram	victoria.claesson@educ.goteborg.se	nej